

Muusik vihastab: mida teha olukorras, kui su oma riik sülitab sulle näkku?

Tšellokvarteti C-JAM'i liige ja Viru-Nigula valla muusikakooli direktor **Pärt Tarvas** esitab kaheksa karmi küsimust kultuuri tuleviku kohta pärast uudist Kaitseväge orkestri koondamise kohta.

Meie põhiseaduses on kirjas, et Eesti riik kaitseb eesti rahvast, keelt ja kultuuri. Viimaste päevade sündmuste valguses, kus Kaitseväge orkester ja Politsei- ja piirivalveorkester on saanud koondamiskäsu julgen selles tugevalt kahelda. Me oleme rahvusena suutnud üle elada 700 aastat orjaaega ja 50 aastat okupatsiooni. Nüüd on ilmselt võetud sihiks hävitada meie enda riigi poolt kõik see, mida võõrvõimud ei suutnud või mille hävitamisega hakkama ei saanud.

Kultuur on nähtus mille najal püsib püsti riik ja mis hoiab koos rahvast. Kaitseväge orkester, Politsei- ja piirivalveameti orkester, mida nüüd hakatakse ära koondama, samuti kõik teised puhkpilliorkestrid on üks osa sellest kultuurist. Sinna kuulub veel palju valdkondi - näiteks teatrid, muuseumid, kunstisaalid, ooper, sümfooniaorkester, muusikakoolid, kunstikoolid jne. Lõhkudes sellest paljususest ühe osa, kahjustame me kindlasti vääramatult ka teisi osi. Riik, kus puudub kultuur ja sealhulgas ka kõrgkultuur, võib pikemas perspektiivis niiöelda pillid kotti panna ja laiali minna. Sellist riiki pole kellelegi peale poliitikute ja ametnike vaja. Kui meil pole neid orkestreid, siis võib ju ka muud riigivõimu sümbolid ära kaotada. Milleks meile enam need? Hoiame aga kokku ja kärbime. Lipu Pika Hermanni tipus võiks ju ka asendada hologrammiga. Igati innovaatiline lähenemine. Lootma peaks sealjuures, et e-riik ikka pidevalt kokku ei jookse ja hologramm püsib. Toompea lossi võiks asendada mõne rannal asuva paadikuuriga ja presidendilossi asemel saaks Mustamäel kolmetoalises korteris ka hakkama. Seal võiks isegi ju remondi ära teha. Nii nagu me pandeemia tingimustes saime aru, et pandeemiat pole võimalik ravida pressikonverentside ja koosolekutega, nii ei suuda me ka säilitada eesti kultuuri sisutühjade avalduste ja rumalate otsustega. Pandeemiat saab ravida vaktsiinide ja ravimitega ning kultuur vajab õitsenguks tegusid, veidikene raha, head tahet ning mitte sellist erakordselt

ekspress.ee

Estonia teater
Teater

demagoogilist juttu, nagu me viimasel ajal kuulnud oleme.

Kunst, muusika, päikesepaiste, ilu, sport ja kõik muu esteetika kategooriasse kuuluv on see, mille nimel siin maailmas üldse eksisteerida tasub. Ei ole võimalik pidada elu eesmärgiks poliitika tegemist, pressikonverentside pidamist ja lõputuid koosolekuid. Nendest viimastest pole kunagi erilist abi olnud. Ei saa kuidagi pidada kangelasteoks 10-tunnist koosolekut. Kunagi üks tark mees ütles: kui kõne kestab kauem kui viis minutit, siis järelkult pole sul midagi tarka öelda. Estonia teatri uut maja ehitame me juba umbes 50 aastat. Kord jõuti ehitamisele ka juba üsna lähedale, aga siis sai saatuslikuks hõlmikpuu. Kindlasti ehitatakse Estonia ka kunagi valmis ja siis saavad kõik poliitikud tulla seda avama. Saab teha pilti ja näidata ennast heast küljest, just nagu oleks see nende järjepideva töö tulemus. Häbi ja piinlik peaks pigem olema nii pika protsessi pärast.

Kirjutasin mõnda aega tagasi ühe artikli väikeste muusikakoolide keerulisest olukorrast. Kas on midagi muutunud? No võite ise viis korda arvata. Ikka peetakse mingisuguseid ümarlaudu ja koosolekuid. Targa näoga arutatakse visioone ja uusi lähenemisi. Pannakse paika strateegiaid ja sammutakse kangelaslikult mööda neid rööpaid. Luuakse kõikvõimalikke katusorganisatsioone ja tegeletakse muu taolise jamaga. Tegelikult pole väikeste muusikakoolide (loe kohapealsete kultuurikandjate) elus mitte midagi muutunud välja arvatud otsus huvihariduse rahastamise kärbetest. Õpetajad pole meil endiselt õpetaja staatuses ja asi on kokkukukkumise piiri peal. Regionaalpoliitiliselt oleme me riigina erakordselt läbi kukkunud. Kui keegi on kusagil näinud kiskjat, nimega regionaalpoliitika, siis palun näidake mulle ka. Ma põlen ereda leegiga soovist antud isendiga ka korra kohtuda ning tutvuda.

Me ju teame, et muusikaharidus on üks kõige kallimaid hariduse liike üldse, kuna koosneb peaaegselt individuaaltundidest. Alates Bachi ajast pole ju selles meetodikas sisuliselt midagi muutunud. Ikka kehtib niinimetatud meistrilt sellile suhe. Vahel küll mõni ametnik püüab välja tulla mõne uue ja seninägematu lähenemisega, aga eranditult kõik need katsed on täielikult läbi kukkunud ning kukuvad ka edaspidi. Mõnda aega kõik andunud üritavad, aga siis selgub, et tegemist on täieliku komöödiaga. Meenutab vägisi okupatsiooniaastaid, kus kõigepealt tekitati

endale probleem ning seejärel asuti seda kangelaslikult ületama. Muusikaakadeemia ja orkestrid meil juba on „välismaalase” nägu. Kas tulevikus hakkame ka muusikaõpetajaid Ukrainast sisse ostma? Erakordselt häbi peaks meil sellise olukorra pärast olema.

Kool (sh muusikakool), spordikeskus, kultuurimaja, kirik jne on nagu kohaliku kogukonna süda. Nad on selle südame eri vatsakesed, kes hoolitsevad kogukonna vereringe eest. Kui ühes vatsakeses tekib ummistus, tabab organismi harilikult mingi suuremat sorti haigus, antud juhul siis infarkt. Pärast on kindlasti võimalik patsienti veel pikalt igasuguste voolikute ja aparaatide abil elus hoida, aga mis elu see on ja kui kalliks see lõpuks maksma läheb. Äkki poleks ikka mõtet asja nii kaugele lasta? Eesti maakohad väärivad ka elamisväärsset elu ja sealhulgas ka kultuurielu. Kui on kusagil olemas suunised, et maal enam pilli mängida ei tohi ja laulda ka, siis on loomulikult teine lugu, ma olen sügavalt eksinud ning luban ennast parandada. Viimaste sündmuste valguses hakkab tunduma, et selline suunis on vist antud ning kuulub täitmisele.

Me kõik oleme kuulnud lugusid, mis juhtub siis kui kogukonnas kool sulgeda, kultuurimaja põhja lasta või mõne muu sellise erakordse ogarusega hakkama saada. Siit mul ka teatav kogus pisut teravamaid küsimusi:

1. Kas Eesti riik ja eesti rahvas vajab muusikakoole ja muusikakultuuri üldse laiemalt? Äkki oleks vaja ühiskondlikku kokkulepet?
2. Kas muusikakooli õpetajad on õpetajad või on tegemist mingisuguse hallollusega, mida keegi ei vaja?
3. Miks muusikakooliõpetajat, kes vähemalt 14 aastat õpib oma eriala, käsitletakse teise sordi õpetajana?
4. Kas on plaanis hakata seda süsteemi korrastama või laseme loomulikku surma surra?
5. Kas väikestes maakohtades on elu ette nähtud ja vajalik?
6. Kas muusikakooli õpetaja ning orkestrant on auväärne ja ühiskonnas vajalik amet?

7. Kas Eesti riik vajab kultuuri? Kas ta vajab orkestreid, teatreid, näituseid jne?

8. Kellele kuradile on selline riik vajalik, kus midagi elamisväärsed pole?

Häbi on mul selle riigi pärast, häbi ja erakordselt piinlik!

- PISITEKST -

Kui meil pole Kaitseväge ja Politsei- ja piirivalve orkestreid, siis võib ju ka muud riigivõimu sümbolid ära kaotada. Milleks meile enam need? Hoiame aga kokku ja kärbime.